

Specialuddannelse for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje

National uddannelsesordning 2018

Jf. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje BEK nr. 395 af 07/04/2017

Indhold

Forord	3
1. Formalia vedrørende Specialuddannelsen	4
Baggrund	4
Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje.....	4
Adgangsbetingelser	4
Kliniske uddannelsessteder	4
Kriterier for overførsel af merit	5
Prøver under specialuddannelsen.....	5
Teoretisk prøve.....	5
Omprøve og sygeeksamen	6
Den afsluttende skriftlige opgave.....	6
Ikke bestået afsluttende skriftlig opgave	6
Fravær i den samlede 2-årige specialuddannelse	6
Uddannelsesbevis.....	7
Klageadgang	7
Oversigt over den samlede uddannelse	7
2. Den kliniske uddannelse.....	9
Tilrettelæggelse og gennemførsel af kliniske uddannelsesperioder.....	9
Klinisk uddannelse på opvågningsenhed.....	10
Klinisk uddannelse på anden anæstesiologisk enhed	10
Funktion som uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske	10
Funktion som klinisk vejleder	11
Mål for uddannelsesperioderne.....	11
Klinisk periode 1	13
Klinisk periode 2	15
Klinisk periode 3	17
Klinisk periode 4	19
Klinisk periode på opvågningsenhed	21
Teoretisk undervisning i klinisk praksis	22
Lærings- og evalueringsmetoder i klinisk uddannelse	24
Refleksions- og formidlingsopgave 1.....	25
Evaluerings- og formidlingsopgave 2.....	25
Forventnings- uddannelses- og evalueringsamtaler.....	26

3. Den teoretiske uddannelse.....	28
Teorimoduler	28
Mål for den teoretiske uddannelse	28
Tilrettelæggelse og afvikling af den teoretiske uddannelse.....	29
Krav til lærerkræfter	29
Anbefaling af undervisningsmetode.....	29
Delprøve	29
Landsdækkende individuel skriftlig teoretisk prøve.....	29
Bevis for gennemført teoretisk uddannelse.....	30
Særlige prøvevilkår vedrørende teoriprøven	30
Moduler med fokus på kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde	30
Refleksions- og formidlingsopgave 2.....	30

Forord

Retsgrundlaget for nærværende uddannelsesordning er Bekendtgørelse nr. 395 af 7.april 2017 om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje. Uddannelsesordningen er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje, og er således den første nationale uddannelsesordning.

I arbejdsgruppens kommissorium er det fastlagt, at den indholdsmæssige ramme for arbejdet udgøres af Bekendtgørelse nr. 395 af 7.april 2017, Rapport vedr. opdatering og modernisering af Specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje (2013) samt Rapport til beskrivelse af Lærings- og evalueringsmetoder (2014). Rapporterne er et resultat af landsdækkende arbejdsgrupper nedsat under det tidligere Landsudvalg, og rapporternes indhold er godkendt lokalt i regionerne, hvorfor de naturligt danner et fundament i nærværende uddannelsesordning.

Uddannelsesordningen er struktureret som tre kapitler:

1. Formalia vedrørende Specialuddannelsen
2. Den kliniske uddannelse
3. Den teoretiske uddannelse

I forlængelse af uddannelsesordningen udarbejdes et klinisk og et teoretisk uddannelsesprogram. Uddannelsesprogrammerne godkendes i Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje og skal ses som dynamiske tillægskomponenter til uddannelsesordningen med en større detaljeringsgrad, og som et arbejdsredskab for hhv. de klinisk uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejersker og de teoretiske uddannelsesledere.

Den nationale uddannelsesordning træder i kraft efter godkendelse i Sundhedsstyrelsen, og Regionerne er herefter forpligtiget til at tilrettelægge og afvikle specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje efter de til enhver tid gældende og godkendte dokumenter.

Oversygeplejerske

Susanne Boll

Formand for Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje

November 2018

1. Formalia vedrørende Specialuddannelsen

Baggrund

Retsgrundlaget for nærværende uddannelsesordning er Bekendtgørelse nr. 395 af 7. april 2017 om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje. Uddannelsesordningen er udarbejdet af Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje og godkendt af Sundhedsstyrelsen.

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje

Specialuddannelsesrådet for specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje (herefter Specialuddannelsesrådet) er jvf. Kapitel 5 § 16 ansvarlig for at ajourføre uddannelsesordningen og sikre at den kliniske og teoretiske uddannelse lever op til Bekendtgørelsens mål og krav. Specialuddannelsesrådets forretningsorden fastsætter mere detaljerede retningslinjer til krav og opgaver i regionerne.

Til at understøtte opgavevaretagelsen nedsætter Specialuddannelsesrådet følgende faste udvalg; Pensum- og teoriprøveudvalg, Udvalget for Klinisk Uddannelse og Censorformandskabet.

Adgangsbetingelser

Til specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje kan optages ansøgere, der opfylder følgende betingelser:

- Bestået dansk eller udenlandsk eksamen i sygepleje på bachelorniveau eller eksamen i sygepleje suppleret med videnskabsteori og – metode på diplomniveau
- Dansk autorisation som sygeplejerske
- Bred klinisk erfaring svarende til minimum 2 års fuldtidsansættelse fra fortrinsvis akutte somatiske områder med komplekse patientforløb

Uddannelsens opbygning og varighed

- Den kliniske og teoretiske uddannelse skal, jf. BEK, finde sted under en 24 måneders fuldtidsansættelse
- Ansættelsen er forankret centralt i regionen eller på det enkelte hospital
- Uddannelsen er svarende til 90 ECTS-point
- Uddannelsen skal være afsluttet inden for 4 år efter påbegyndelse (direkte fra BEK)

Kliniske uddannelsessteder

Den kliniske uddannelse skal foregå på anæstesi- og opvågningsafsnit godkendt af Specialuddannelsesrådet. Godkendelse af uddannelsesafsnit sker efter indstilling fra regionerne en gang årligt i henhold til Specialuddannelsesrådets forretningsorden. Ved godkendelsen skal der lægges vægt på, hvordan det enkelte uddannelsesafsnit indgår i et samlet uddannelsesforløb.

Krav til godkendte uddannelsesafsnit:

- Der skal være tilknyttet en uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske og kliniske vejledere
- Der skal være anæstesiologisk speciallægedækning i afsnittets åbningstid
- Der skal foreligge et struktureret introduktions- og uddannelsesprogram, herunder:
  - Plan for vejledning og teoretisk undervisning i praktikperioden
  - Plan for løbende evalueringer og dokumentation heraf

- Patientklientel og de kirurgiske indgreb skal afspejle den vægt som det pågældende uddannelsesafsnit indgår i den samlede uddannelse med.
- Uddannelsesafsnittet skal kunne sikre gennemførelse af den pågældende uddannelsesperiode i overensstemmelse med mål og procedurer fastlagt i nærværende uddannelsesordning

Krav til uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske:

- Specialuddannet anæstesisygeplejerske
- Minimum 2 års klinisk erfaring inden for anæstesispecialet
- Indsigt i Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje
- Master- eller kandidatgrad. En uddannelsesansvarlig sygeplejerske, der er påbegyndt master- eller kandidatuddannelse godkendes

Krav til kliniske vejledere:

- Specialuddannet anæstesisygeplejerske
- Minimum 2 års klinisk erfaring inden for anæstesispecialet
- Indsigt i Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje
- Pædagogisk uddannelse svarende til minimum 1/6 diplomuddannelse

Dokumentation for opfyldelse af læringsmål i den kliniske uddannelse

Opfyldelse af læringsmål i enkelte kliniske uddannelsesperioder og det samlede kliniske uddannelsesforløb vurderes og dokumenteres ved relevante kliniske kompetencevurderinger, refleksions- og formidlingsopgaver samt evalueringer. De skriftlige evalueringer underskrives af sygeplejersken under uddannelse (herefter kursist), uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske og sygeplejersker involveret i det pågældende uddannelsesforløb. Evalueringerne opbevares i en portfolio og anvendes til afsæt for de følgende uddannelsesperioder i klinisk praksis.

Ved evaluering vurderes kursistens niveau i forhold til viden, færdigheder og kompetencer indenfor det anæstesifaglige område, som beskrevet i målene for den enkelte kliniske periode.

Såfremt de kliniske læringsmål ikke opnås som fastlagt i uddannelsesordningen, skal de lokalt/regionalt ansvarlige for uddannelsen afgøre om:

- Målene, eventuelt med intensiveret vejledning, kan opnås i løbet af den følgende kliniske uddannelsesperiode
- Den pågældende uddannelsesperiode eller uddannelsen i sin helhed skal forlænges
- Uddannelsesforløbet skal afbrydes

Kriterier for overførsel af merit

Merit skal søges forud for uddannelsens påbegyndelse.

Specialuddannelsesrådet kan efter en individuel vurdering give merit for teoriundervisning på baggrund af gennemført undervisning, samt for erhvervede kliniske kompetencer fra anden uddannelsesstilling. Opnået merit for dele af uddannelsen kan medføre en tilsvarende tidsmæssig afkortning af den samlede uddannelse.

Prøver under specialuddannelsen

Teoretisk prøve

Anden uddannelsesperiode afsluttes med en individuel skriftlig teoretisk prøve, der skal bestås.

Bedømmelse sker efter 7-trins skalaen.

Omrøve og sygeeksamen

Kursisten kan indstilles til den teoretiske prøve tre gange. Den teoretiske prøve skal bestås senest tre måneder efter første forsøg. Såfremt dette ikke opfyldes, afbrydes uddannelsen.

Sygeeksamen tilbydes, såfremt der foreligger dokumentation for sygemelding i form af lægeerklæring.

De til enhver tid gældende retningslinjer og vilkår omkring teoretisk prøve, omrøve og sygeeksamen, herunder også uddybende beskrivelse af klageadgang, vil fremgå af det teoretiske uddannelsesprogram.

Den afsluttende skriftlige opgave

Det landsdækkende Censorformandskab er ansvarlig for udarbejdelse af Opgavekriterier og Redaktionelle retningslinjer til afsluttende skriftlig opgave. Den afsluttende skriftlige opgave udarbejdes i sidste del af 4. kliniske periode, opgaven skal bestås.

Bedømmelse sker efter 7-trins skalaen.

De til enhver tid gældende retningslinjer og vilkår for udarbejdelse af den skriftlige afsluttende opgave, herunder også uddybende beskrivelse af klageadgang, fremgår af *Opgavekriterier for afsluttende opgave ved specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje* og *Redaktionelle retningslinjer for afsluttende skriftlige opgave ved specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje*.

Ikke bestået afsluttende skriftlig opgave

Ved ikke bestået afsluttende skriftlig opgave kan opgaven efter fornyet bearbejdelse indleveres til bedømmelse på ny eller en ny kan udarbejdes. Den afsluttende opgave kan afleveres til bedømmelse i alt 3 gange med højst 3 måneders mellemrum.

Specialuddannelsesrådet kan ud fra en begrundet ansøgning godkende forlængelse af afleveringsfristen for den afsluttende opgave, såfremt der foreligger særlige forhold som for eksempel sygdom, dødsfald i nærmeste familie eller anden force majeure. Ansøgning sendes til Specialuddannelsesrådet, der behandler sagen indenfor højst 2 uger.

Der kan kun bevilges forlængelse én gang og der kan højst gives 6 måneders dispensation fra afsluttet 2 års klinisk uddannelse.

Fravær i den samlede 2-årige specialuddannelse

Ved fravær svarende til mere end 148 timer i uddannelsens kliniske del forlænges uddannelsen med den samlede fraværperiode. Dette gælder – bortset fra ferie i henhold til lovgivning eller overenskomst – uanset fraværets årsag. Hvis alt eller store dele af fraværet falder i en enkelt klinisk periode kan forlængelse af uddannelsen efter en konkret vurdering komme på tale ved kortere fravær end fastsat ovenfor.

Ved fravær ud over 37 timer i en af de to 6 ugers praktikker i henholdsvis opvågningsenhed eller anden anæstesiologisk enhed forlænges den pågældende praktik med fraværets samlede længde i perioden.

Ved fravær svarende til mere end 20 timer af teoriforløbet vil der blive taget individuel stilling til forlængelse og deltagelse i den planlagte teoriprøve i samarbejde mellem den ansvarlige for den teoretiske uddannelse og den pågældendes leder.

Uddannelsesbevis

Efter afsluttet teoretisk- og klinisk uddannelse udsteder Specialuddannelsesrådet eller en af Specialuddannelsesrådet bemyndiget person et uddannelsesbevis godkendt af Sundhedsstyrelsen under forudsætning af at:

- Læringsmålene for den kliniske uddannelse er opnået
- Alle obligatoriske kliniske kompetencevurderinger er gennemført
- Den teoretiske prøve er bestået
- De obligatoriske formidlings- og refleksionsopgaver er gennemført
- Den skriftlige afsluttende opgave er bestået

Uddannelsesbeviset er landsdækkende og godkendt af Specialuddannelsesrådet og underskrives af repræsentanter udpeget af rådet. Beviset udstedes både på dansk og engelsk.

Af uddannelsesbeviset fremgår omfang og indhold af den teoretiske og kliniske uddannelse.

Klageadgang

Klager over afgørelser truffet af uddannelsesstederne, herunder klage over teoretisk prøve, obligatoriske opgaver, den afsluttende opgave, den teoretiske eller kliniske uddannelse kan indbringes for Specialuddannelsesrådet senest 2 uger efter klageren er gjort bekendt med afgørelsen. Klager over afgørelser truffet af Specialuddannelsesrådet kan indbringes for Sundhedsstyrelsen senest 2 uger efter klageren er gjort bekendt med afgørelsen.

Klageadgang er uddybende beskrevet i de forskellige udvalgs uddannelsesprogrammer (jf. s.3).

Oversigt over den samlede uddannelse

Nedenstående skema viser en oversigt over den samlede uddannelse indeholdende de fire kliniske uddannelsesperioder samt alle teoretiske og kliniske uddannelsesaktiviteter i perioderne. Oversigten tydeliggør sammenhæng og progression, samt kursistens studierelaterede opgaver igennem uddannelsen. Yderligere detaljering i relation til den enkelte uddannelsesaktivitet, formålet og metode beskrives i de kliniske og teoretiske uddannelsesprogrammer.

Uddannelsesaktivitet	Klinisk periode 1	Klinisk periode 2	Klinisk periode 3	Klinisk periode 4
Introduktionsundervisning*	Lokal eller regional undervisning i basale teoretiske emner			
Klinisk kompetencevurdering	Kliniske kompetencevurderinger – kompetencekort og fokuserede praksisbeskrivelser - fordelt i de fire kliniske perioder			
Simulation*	Færdighedstræning 1 dag Simulation 2 dage	Simulation 1 dag	Simulation 2 dage	Simulation 2 dage
Teorimoduler	Teorimodul 1-3	Teorimodul 4-9 Teorimodul 10: Teoretisk prøve	Teorimodul 11 Teorimodul 12: Refleksions- og formidlingsopgave 2	
Refleksion i klinisk praksis efter teorimoduler*	Refleksion 2 timer efter teorimodul 1-3	Refleksion 2 timer efter teorimodul 4-9		
Undervisning i relation til klinisk praksis*	Undervisning der relaterer sig til den konkrete afdeling, dens patientkategorier, kirurgiske specialer og anæstesimetoder mv.			
Obligatorisk refleksions- og formidlingsopgave		Refleksion- og formidlingsopgave 1	Refleksion- og formidlingsopgave 2	
Evaluerings / forventningssamtale	1 forventningssamtale 1 uddannelsessamtale 1 evalueringssamtale	1 forventningssamtale 1 uddannelsessamtale 1 evalueringssamtale	1 forventningssamtale 1 uddannelsessamtale 1 evalueringssamtale	1 forventningssamtale 1 uddannelsessamtale 1 evalueringssamtale
Afsluttende skriftlige opgave				5 timers vejledning 37 timer til opgaveskrivning

Uddannelsesaktiviteter markeret med * indgår som en del af de i Bekendtgørelsen angivet to timers teoretisk undervisning i klinisk praksis.

2. Den kliniske uddannelse

Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje er forankret i klinisk praksis og foregår vekslende mellem praksisudøvelse, teoriforløb og øvrige uddannelsesaktiviteter. I den kliniske del af uddannelsen foregår der teoretisk undervisning to timer ugentligt, svarende til 172 timer over de to uddannelsesår.

Den kliniske uddannelse tilrettelægges med udgangspunkt i målformuleringer for de enkelte uddannelsesperioder samt specifikke mål indeholdt i lærings- og evalueringsredskabet Klinisk kompetencevurdering.

Den kliniske uddannelse skal tilbyde en bred variation af den anæstesiologiske praksis, således at kursisten får mulighed for at tilegne sig det fornødne kompetenceniveau. Den samlede kliniske uddannelse skal tilbyde:

- Mindst 3 kirurgiske specialer
- Patienter i ASA-klasse 1 – 4
- Akutte patienter
- Børn over 2 år
- Deltage i assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiaafdelingen

Et væsentligt omdrejningspunkt i tilrettelæggelse af den samlede uddannelse er, at arbejdsopgaverne i de kliniske uddannelsesperioder har jævnt stigende kompleksitet.

Tilrettelæggelse og gennemførelse af kliniske uddannelsesperioder

Den kliniske uddannelse tilrettelægges som 4 perioder af 6 måneders varighed. Uddannelsen skal indeholde 6 ugers praktik på en opvågningsafdeling og mindst 6 ugers praktik på en anden anæstesiologisk afdeling.

De kliniske perioder tilrettelægges og gennemføres således, at kursisten under uddannelse:

- Får mulighed for at tilegne sig viden, færdigheder og kompetencer, der relaterer sig til periodens målformuleringer
- Tilbydes et struktureret introduktionsprogram til den konkrete afdeling
- Deltager i en gensidig forventningssamtale i hver uddannelsesperiode
- Tilknyttes en uddannelsesansvarlig anæstesygeplejerske og en klinisk vejleder
- Tilbydes oplæring og klinisk vejledning i forhold til behov for læring og patientsikkerhed
- Gennemfører de kliniske kompetencevurderinger
- Deltager i planlagte uddannelsesaktiviteter
- Indgår i refleksionsseancer efter teorimoduler
- Tilbydes teoretisk undervisning i klinisk praksis jf. beskrivelsen side 23, hvilket ligeledes gælder i perioden på opvågningsafdeling samt periode på anden anæstesiologisk afdeling
- Deltager i evalueringssamtale ved afslutning af hver uddannelsesperiode med udgangspunkt i en skriftlig evaluering og periodens målformuleringer
- Evaluerer skriftlig egen opfattelse af målopfyldelse, samt evaluerer periodens indhold og rammer

Klinisk uddannelse på opvågningsenhed

Den kliniske uddannelsesperiode på opvågningsenhed varer 6 uger og skal indeholde patientforløb omfattende det præ-, per- og postoperative aspekt. Patientoplevelse inddrages ved præ- og postoperativ patientkontakt.

Den kliniske periode på opvågningsenhed kan evt. opdeles i kortere perioder med henblik på læring vedrørende den postoperative fase, relateret til en anden klinisk uddannelsesperiode, dog skal hovedparten af den kliniske periode på opvågningsenheden ligge i klinisk periode 3 eller 4.

Formål med klinisk uddannelse på opvågningsenhed:

- At kursisten får forståelse for betydningen af det perioperative forløb i forhold til det samlede patientforløb, og færdigheder i at forebygge og behandle kirurgiske og anæstesiologiske komplikationer
- At kursisten får viden om patienternes oplevelse af det samlede forløb og opøver kompetencer i at samarbejde med pårørende og sygehusets øvrige afdelinger

Klinisk uddannelse på anden anæstesiologisk enhed

Det enkelte uddannelsesforløb tilrettelægges således, at mindst 6 uger af den kliniske uddannelse vil foregå på anden anæstesiologisk enhed, end der hvor uddannelsesforløbet er forankret. Perioden på anden anæstesiologisk enhed kan forlænges af hensyn til optimering af indhold i det enkelte kliniske uddannelsesforløb. Perioden tilrettelægges hovedsageligt i løbet af klinisk periode 3 eller 4, og i overensstemmelse med målformuleringer for den konkrete uddannelsesperiode.

Formål med klinisk uddannelse på anden anæstesiologisk enhed:

- At sygeplejersken gennem kendskab til andre patientkategorier og arbejdsmetoder får mulighed for at øge bredde og variation i den kliniske uddannelse

Funktion som uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske

Den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske har det overordnede ansvar for den kliniske del af specialuddannelsen og afvikling heraf i overensstemmelse med den landsdækkende uddannelsesordning og det landsdækkende uddannelsesprogram. I beskrivelse af den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerskes funktion kan der lokalt være mindre forskelle i opgaver.

Funktion som uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske indebærer:

- At deltage ved godkendelse af kliniske uddannelsessteder
- At deltage i ansættelse af sygeplejersker i uddannelsesstillinger til Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje
- At planlægge og varetage forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler
- Overordnet ansvar for daglig planlægning og afvikling af uddannelsesforløb, herunder Klinisk kompetencevurdering
- At sikre afholdelse af to timers refleksion med kursist efter hvert teorimodul
- Kontinuerlig monitorering af den enkelte kursists kompetenceniveau
- Supervision samt faglig og pædagogisk sparring i forhold til de kliniske vejledere
- At samarbejde med ledelse om ressourcer og hensigtsmæssige rammer for klinisk uddannelse
- At samarbejde med ledelse om en hensigtsmæssig tildeling af relevante arbejdsopgaver for den enkelte kursist i forhold til uddannelsesperiode
- At administrere opgaver i forbindelse med fordeling og koordinering af uddannelsesforløb

- At samarbejde med relevante aktører inden for specialuddannelsen
- At styrke det faglige og det pædagogiske niveau med henblik på at skabe et godt lærings- og uddannelsesmiljø
- At ajourføre sig i forhold til den pædagogiske udvikling
- At reflektere over egen pædagogisk praksis
- At vejlede ved afsluttende skriftlige opgaver
- At ajourføre diverse uddannelsesmaterialer i anæstesiafsnittet
- At udvikle de kliniske uddannelsesforløb i samarbejde med relevante aktører
- At vejlede og rådgive i pædagogiske forhold af betydning for specialuddannelsen
- At deltage i netværk med Regionens øvrige uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejersker
- At deltage i relevante arbejdsgrupper lokalt, regionalt og nationalt

Funktion som klinisk vejleder

Jf. krav for godkendelse af kliniske uddannelsessteder skal der i alle uddannelsesgivende anæstesiafdelinger være kliniske vejledere, der er ajourført teoretisk samt opdateret i afdelingens kliniske retningslinjer. De kliniske vejledere indgår i et tæt samarbejde med den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske, hvor faglig og pædagogisk sparring er et væsentligt element. I beskrivelse af den kliniske vejleders funktion kan der lokalt være mindre forskelle i fordeling af opgaver mellem vejleder og uddannelsesansvarlig anæstesisygeplejerske.

Funktion som klinisk vejleder indebærer:

- At planlægge og varetage uddannelsesforløbet i samarbejde med kursist og uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske
- At tilrettelægge indhold i vejledning, så der opnås størst mulig bredde og variation med udgangspunkt i den enkelte kursists kompetenceniveau
- At varetage klinisk vejledning og teoretisk undervisning i klinisk praksis
- Løbende give præcis og konstruktiv feedback
- At være orienteret i kursistens teoretiske uddannelsesprogram, så transfer optimeres
- At anvende specialuddannelsens lærings- og evalueringsmetoder, herunder afvikle kompetencevurderinger
- At samarbejde med kursist og den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske ift. at alle kompetencevurderinger afvikles
- At være i kontinuerlig dialog med øvrige vejledere og den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske ift. kursistens aktuelle kompetenceniveau
- At udforme skriftlig evaluering jf. målformuleringer for den kliniske periode
- At deltage i forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler
- At fungere som rollemodel for kursist ift. viden, færdigheder og kompetencer
- At afholde to timers refleksion med kursisten efter teorimodul
- At være ajourført med den pædagogiske udvikling og reflektere over egen pædagogisk praksis
- At bidrage konstruktivt til læringsmiljøet i afdelingen
- At deltage i netværk med lokale, regionale og nationale kliniske vejledere

Mål for uddannelsesperioderne

Formålet med specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje er, at sygeplejersken udvider sin viden, færdigheder og kompetencer med henblik på at varetage funktionsområdet for en

specialuddannet sygeplejerske i anæstesiologisk sygepleje. Målformuleringerne tager udgangspunkt i Bekendtgørelsen § 6 stk. 2 der beskriver det overordnede mål for uddannelsens fire kliniske perioder.

Strukturen for målformuleringerne relaterer sig til den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser (Bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser, BEK nr. 205 af 13. marts 2018 bilag 3). De tre områder for kompetencer opdeles således:

Viden	Færdighed	Kompetence
Vidensfeltet	Typen af færdigheder	Handlingsrummet
Forståelses- og refleksionsniveau	Vurdering og beslutning	Samarbejde og ansvar
	Formidling	Læring

Målformuleringerne retter sig mod det kompetenceniveau kursisten skal besidde i afslutning af en uddannelsesperiode. Nogle målformuleringer bortfalder f.eks. fra klinisk periode 1 til den efterfølgende periode, hvilket ikke afspejler mangel på relevans, men for at undgå gentagelser. Målene progredierer de efterfølgende kliniske perioder og afspejler øgede krav til kursisten. I målformuleringerne indgår Blooms taksonomi som et bidrag til beskrivelse af niveauet for kompetence.

Klinisk periode 1

Målet for perioden er, at kursisten erhverver sig viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med ukomplicerede anæstesisforløb og gradvist varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver.

Viden
<ul style="list-style-type: none">
• Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med anæstesi og operation
• Forståelse for korrekt anvendelse af anæstesiapparatet
• Forståelse for farmakokinetik og farmakodynamik i forhold til de hyppigst anvendte lægemidler
• Teoretisk begrunde anæstesimetode og anvendelse i forhold til patient og det kirurgiske indgreb
• Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den enkelte anæstesi
• Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode
• Forståelse for omsorgens betydning i en anæstesiologisk sammenhæng
• Forståelse for betydningen af hensigtsmæssig adfærd i forhold til hygiejne på afdelingen
• Forståelse for betydning af optimal lejring af patienten
• Har indsigt i betydningen af korrekt dokumentation af anæstesisforløbet
• Har indsigt i betydningen af sikker kommunikation i en anæstesiologisk kontekst
• Har indsigt i betydningen af hensigtsmæssigt teamsamarbejde
• Forståelse for eget ansvar og kompetenceområde
Færdighed
<ul style="list-style-type: none">
• Planlægge anæstesi til raske patienter eller patienter med mild systemisk sygdom
• Indsamle data forud for anæstesi
• Selvstændigt kontrollere og anvende anæstesiapparatet
• Kontrollere og betjene afsnittets øvrige hyppigst anvendte medicotekniske udstyr
• Modtage patient og revurdere forud anæstesi
• Medvirke til optimal lejring af patient for at modvirke komplikationer
• Selvstændigt indlede den ukomplicerede anæstesi til elektive raske patienter eller patienter med mild systemisk sygdom
• Administrere de hyppigst anvendte anæstesimidler
• Anvende de hyppigst forekommende anæstesimetoder
• Selvstændigt vedligeholde den ukomplicerede anæstesi til raske elektive patienter eller patienter med mild systemisk sygdom
• Under vejledning koordinere det anæstesiologiske forløb med den kirurgiske aktivitet ift. de hyppigst forekommende kirurgiske indgreb
• Selvstændigt afslutte den ukomplicerede anæstesi til raske elektive patienter eller patienter med mild systemisk sygdom
• Sikre patientens luftveje i alle anæstesiens faser
• Selvstændigt planlægge den postoperative periode
• Reagere adækvat på uforudsete hændelser
• Selvstændigt dokumentere anæstesisforløbet jf. afdelingens kliniske retningslinjer
• Indarbejde strukturerede arbejdsrutiner med henblik på at opnå kvalitet og patientsikkerhed
• Anvende instrukser og kliniske retningslinjer for de enkelte arbejdsopgaver

- Arbejde i overensstemmelse med gældende hygiejniske retningslinjer
- Tilrettelægge og afvikle de daglige arbejdsopgaver i et arbejdstempo som tilgodeser afvikling af operationsprogram

Kompetence

- Tilpasse kommunikation med patient og pårørende i forhold til den konkrete patientsituation
- Udvide empati med henblik på at fremme tillid og tryghed
- Identificere og forholde sig hensigtsmæssigt til etiske problemstillinger
- Arbejde for at respektere patientens autonomi og integritet
- Fastholde opmærksomhed til sine opgaver under anæstesiforløbet
- Tilpasse tonen i samtale på operationsstuen ift. løsning af opgaven
- Evaluere det ukomplicerede anæstesiforløb ved hjælp af refleksion
- Udvide overblik i anæstesiens faser
- Prioritere handlinger i pressede patientsituationer
- Indgå hensigtsmæssigt i teamsamarbejdet og udvide bevidsthed om egen rolle
- Handle ud fra bevidsthed om eget ansvars- og kompetenceområde
- Anvende vejledning og bidrage konstruktivt i vejledningsforløbet
- Tage ansvar for egen læring

Klinisk periode 2

Målet for perioden er, at kursisten anvender sin viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med elektive og akutte anæstesiforløb og selvstændigt varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver.

Viden
<ul style="list-style-type: none">
• Forståelse for de fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom
• Forståelse for de fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienterne i forbindelse med akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom
• Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den enkelte anæstesi
• Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode
• Teoretisk begrunde og forklare elementer af teoriuddannelsens indhold i forhold til kliniske situationer
• Erkende og forstå sammenhænge i udvikling af komplikationer i anæstesiforløbet
• Forstå betydningen af sikker kommunikation i en anæstesiologisk kontekst
• Forstå betydningen af hensigtsmæssigt teamsamarbejde
Færdighed
<ul style="list-style-type: none">
• Med stigende selvstændighed planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom
• Med stigende selvstændighed evaluere det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom
• Under vejledning varetage det komplekse anæstesiforløb
• Under vejledning varetage det akutte anæstesiforløb
• Selvstændigt handle adækvat på uforudsete hændelser
• Koordinere det anæstesiologiske forløb med den kirurgiske aktivitet ift. de hyppigst forekommende kirurgiske indgreb
• Med stigende selvstændighed planlægge den postoperative periode til det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom
• Med stigende selvstændighed administrere afsnittets forskellige anæstesimidler
• Med stigende selvstændighed varetage afsnittets forskellige anæstesimetoder
• Selvstændigt arbejde ud fra instrukser og kliniske retningslinjer
• Fastholde strukturerede arbejdsrutiner med henblik på at opnå kvalitet og patientsikkerhed
• Medvirke til at fremme en kvalitets- og sikkerhedskultur i afsnittet
Kompetence
<ul style="list-style-type: none">
• Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssigt i det tværfaglige team ift. patientens sikkerhed og behov
• Prioritere arbejdsopgaver ift. patientens sikkerhed
• Udvide bevidsthed om egen rolle og kompetencer ift. resten af teamet
• Bidrage til sikkerhed ved patientforløb
• Inddrage etiske aspekter i forbindelse med patientforløb

15

- Udarbejde en skriftlig teoretisk baseret refleksionsopgave over en konkret klinisk problemstilling
- Tage ansvar for eget uddannelsesforløb
- Tage medansvar for andre arbejdsopgaver i afsnittet

Klinisk periode 3

Målet for perioden er, at kursisten kan analysere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med komplekse anæstesiforløb med stigende sværhedsgrad og selvstændighed, samt varetage et bredt spekter af almindeligt forekommende kliniske opgaver.

Viden

- Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
- Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom
- Indsigt i afdelingens specielle kirurgiske indgreb og metoder og kan relatere disse til anæstesiforløbet
- Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode
- Beskrive væsentlige elementer i opgaverne ved assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiafdelingen
- Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til anæstesi til børn > 2 år
- Forståelse for betydningen af at være aktiv i forhold til at opsøge evidens for praksis

Færdighed

- Selvstændigt planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom
- Under vejledning planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
- Under vejledning planlægge og varetage det akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom
- Under vejledning evaluere det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
- Med stigende selvstændighed planlægge den postoperative periode til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
- Under vejledning varetage det anæstesiologiske eller kirurgiske komplekse forløb
- Under vejledning planlægge og varetage anæstesi til børn under hensyntagen til Sundhedsstyrelsen gældende specialevejledning for anæstesiologi
- Under vejledning evaluere anæstesiforløb til børn > 2 år
- Under vejledning deltage i akutte funktioner
- Under vejledning deltage i eksterne funktioner
- Under vejledning betjene afsnittets specielle medicotekniske udstyr
- Selvstændigt administrere afsnittets forskellige anæstesimidler
- Selvstændigt varetage afdelingens forskellige anæstesimetoder
- Dokumentere fyldestgørende i forhold til tilgængelige komplicerede anæstesiforløb

Kompetence

- Udvide evne til kontinuerligt at udvikle den anæstesiologiske sygepleje
- Udvide ansvar ift. at prioritere og udføre arbejdsopgaver i afsnittet
- Opsøge evidens for praksis

17

- Vise ansvar for videndeling i afdelingen
- Tage ansvar for egen uddannelse, herunder være opsøgende i forhold til vejledning samt bidrage aktivt i vejledningsforløbet
- Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssigt i akutte og komplekse praksissituationer
- Vurdere teamets roller og kompetencer i akutte og komplekse praksissituationer
- Udvide autoritet og gennemslagskraft i det konstruktive teamsamarbejde
- Inddrage etiske aspekter i forbindelse med akutte og komplekse patientforløb

Klinisk periode 4

Målet for perioden er, at kursisten kan vurdere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med anæstesisforløb, således at kursisten bliver i stand til at varetage den langt overvejende del af de forekommende kliniske opgaver.

Viden
<ul style="list-style-type: none">
• Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med akutte anæstesisforløb ved patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
• Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode i forhold til alle patientkategorier
• Forståelse for betydningen af hensigtsmæssig kommunikation og samarbejde i komplekse praksissituationer
• Forståelse for anæstesisygeplejerskens profession, herunder funktions- og ansvarsområder
• Forståelse for væsentlige elementer i opgaverne ved assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiafsnittet
• Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til anæstesi til børn > 2 år
Færdighed
<ul style="list-style-type: none">
• Selvstændigt planlægge og varetage det elektive anæstesisforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
• Selvstændigt planlægge og varetage anæstesi til afdelingens hyppigst forekomne akutte patientforløb
• Selvstændigt planlægge den postoperative periode til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
• I det anæstesiologiske team evaluere det elektive og akutte anæstesisforløb til patienten med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
• Varetage afsnittets akutte funktioner
• Varetage afsnittets eksterne funktioner
• Varetage udvalgte opgaver i forbindelse med uddannelse og oplæring i afdeling
• Under vejledning planlægge og varetage anæstesi til børn under hensyntagen til Sundhedsstyrelsen gældende specialevejledning for anæstesiologi
• Under vejledning evaluere anæstesi til børn > 2 år
• Selvstændigt betjene afsnittets specielle medicotekniske udstyr
• Deltage aktivt i kvalitetsudvikling af den anæstesiologiske sygepleje
Kompetence
<ul style="list-style-type: none">
• Anvende kritisk refleksion som læringsredskab ift. den faglige og personlige udvikling
• Arbejde systematisk med bearbejdning af kliniske problemstillinger ift. den afsluttende opgave
• Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssig med pårørende
• Bidrage aktivt i teamsamarbejdet i komplicerede praksissituationer, herunder udvise autoritet og gennemslagskraft
• Bidrage aktivt til et sundt arbejdsmiljø
• Er i stand til at omstille sig til afdelingens vekslende arbejdsopgaver
• Anvende systematik i beslutningsgrundlag baseret på faglig vurdering og klinisk erfaring

- Medvirke til at sikre sammenhængende patientforløb, kvalitet og patientsikkerhed i samarbejdet på tværs af afdelinger
- Er i stand til at bearbejde tiltagende komplicerede praksissituationer ved hjælp af kritisk refleksion
- Medvirke til at fremme en kvalitets- og sikkerhedskultur i afsnittet
- Reflektere kritisk over opgaver ved assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiafsnittet
- Reflektere over afdelingens økonomiske og personalemæssige ressourcer

Klinisk periode på opvågningsenhed

Formålet er at kursisten får forståelse for betydningen af det perioperative forløb ift. det samlede patientforløb, og færdigheder i at forebygge og behandle kirurgiske og anæstesiologiske komplikationer. Ligeledes skal kursisten opnå viden om patienternes oplevelse af det samlede forløb og opøve kompetencer til at kunne samarbejde med pårørende og sygehusets øvrige afdelinger.

Viden
<ul style="list-style-type: none">
• Forståelse for postoperativ observation og pleje hos den raske patient eller patient med alvorlig og livstruende sygdom
• Forståelse for afdelingens forskellige patientkategorier
• Forståelse for den postoperative behandlingsstrategi under hensyntagen til anvendte anæstesimidler og – metoder samt det kirurgiske indgreb
• Forståelse for de hyppigt forekommende komplikationer til afsnittets kirurgiske specialer
• Analysere sammenhæng mellem komplikationer og anvendte anæstesimidler og – metoder
• Forståelse for betydningen af kommunikation med patient og dennes pårørende
• Forståelse for betydningen af korrekt anvendelse af udskrivningskriterier
• Forståelse for opvågningssygeplejerskens rolle i et sikkert patientforløb
•
Færdighed
<ul style="list-style-type: none">
• Selvstændigt varetage postoperativ observation og pleje af den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom
• Under vejledning varetage postoperativ observation og pleje af patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom
• Selvstændigt varetage postoperativ pleje og behandling af patient efter ukompliceret kirurgi
• Under vejledning varetage postoperativ pleje og behandling af patient efter kompliceret kirurgi
• Selvstændigt handle adækvat på evt. opståede komplikationer og uforudsete hændelser
• Selvstændigt administrere postoperativ smertebehandling i henhold til afdelingens gældende retningslinjer
• Selvstændigt administrere postoperativ kvalmebehandling i henhold til afdelingens gældende retningslinjer
• Selvstændigt administrere postoperativ væske- og blodkomponentterapi i henhold til afdelingens gældende retningslinjer
• Selvstændigt dokumentere den postoperative sygepleje
Kompetence
<ul style="list-style-type: none">
• Medvirke til at sikre sammenhæng i patientforløbet
• Udvide skærpet opmærksomhed ved patientoverleveringer
• Reflektere over patientforløb i forhold til valg af anæstesimidler og – metoder
• Integrere information fra kirurgi og anæstesi i håndtering af det perioperative forløb
• Samarbejde og kommunikere hensigtsmæssigt med teamet omkring patienten
• Udvide faglighed med henblik på kvalitet og patientsikkerhed i det samlede patientforløb
• Handle ud fra afsnittets behandlingsprincipper og kliniske vejledninger i det postoperative patientforløb
• Identificere egne læringsbehov og tage ansvar for egen læring

- Kommunikere med patient og pårørende tilpasset den konkrete situation
- Samarbejde hensigtsmæssigt med pårørende

Klinisk periode på anden anæstesiologisk enhed

Formålet er at kursisten gennem kendskab til andre patientkategorier og arbejdsmetoder får mulighed for at øge bredde og variation i den kliniske uddannelse.

Viden
<ul style="list-style-type: none"> • Forståelse for anæstesimidlernes anvendelse i en ny kontekst • Forståelse for andre anæstesiteknikker • Forståelse for den anæstesiologiske sygepleje til afdelingens patientkategorier • Kendskab til anæstesiologiske forhold i relation til afdelingens kirurgiske speciale
Færdighed
<ul style="list-style-type: none"> • Tilegne sig færdigheder ift. forskellige patientkategorier, anæstesimetoder og behandlingsstrategier • Udvide teamsamarbejde i andre samarbejdsstrukturer • Udvikle selvstændighed i anden anæstesiologisk kontekst • Handle konstruktivt i tilrettelæggelse og afvikling af egne arbejdsopgaver
Kompetence
<ul style="list-style-type: none"> • Vise evne til at indgå i nye samarbejdsstrukturer • Anvende anæstesiologisk erfaring i nye kontekster • Identificere egne læringsbehov i ny kontekst og tage ansvar for egen læring

Teoretisk undervisning i klinisk praksis

I udgangspunktet fortolkes teoretisk undervisning i klinisk praksis som undervisning udenfor operationsstuen. Indenfor visse læringsområder kan bed-side undervisning dog være mest hensigtsmæssigt.

Undervisningen planlægges med et fast struktureret indhold og kan afvikles lokalt eller regionalt. Der skal foreligge dokumentation for afvikling af teoretisk undervisning i klinisk praksis.

Den teoretiske undervisning i klinisk praksis kategoriseres som:

- Introduktionsundervisning
- Refleksionsseancer efter teorimoduler
- Simulationsbaseret undervisning
- Undervisning relateret til den specifikke kliniske praksis – inkl. opvågningsenhed og anden anæstesiologisk enhed

Nedenstående skema illustrerer de fire kategorier af teoretisk undervisning i klinisk praksis rammer, formål og indhold. Yderligere detaljering af læringsmål og indhold, samt beskrivelse af metode er præciseret i det kliniske uddannelsesprogram.

Kategori	Rammer	Formål	Indhold
Introduktions undervisning	1. Regionalt regi hvor de uddannelsesansvarlige samarbejder om undervisningen. eller 2. Samarbejde mellem geografisk nærliggende hospitaler. eller 3. Lokalt på det enkelte uddannelsessted	1) Systematisk introduktion til kerneområder i den anæstesiologiske praksis 2) Tilegnelse af basal teoretisk og teknisk viden samt basale kliniske færdigheder 3) Teoretiske forudsætninger fra uddannelsens påbegyndelse og med udgangspunkt heri, mulighed for at reflektere over klinisk praksis 4) Tilegnelse af den fornødne teoretiske viden i forhold til de indledende kompetencevurderinger	Emner skal danne grundlaget for det basale teoretiske fundament i første del af klinisk periode 1, og give den grundlæggende forståelse for klinisk praksis. Emner skal ligeledes dække indholdet af de kompetencekort, der skal gennemføres før teorimodulerne.
Refleksion efter hvert teorimodul	To timers refleksionsseance lokalt mellem kursister der deltager i teoriuddannelsen og den uddannelsesansvarlige eller kliniske vejleder. Forekommer efter teorimoduler.	1) At skabe transfer mellem teoriundervisningen og den kliniske praksis 2) Større forankring af teorimodulernes teoretiske indhold 3) Anvendelse af teoretisk viden til belysning af kliniske problemstillinger	Fokus i refleksionsseancer kan være: 1) Elementer af teori der giver forståelsesmæssige udfordringer 2) Teoretiske elementer og anvendelsen i konkrete kliniske situationer 3) Kliniske problemstillinger der bearbejdes ved hjælp af teori
Simulationsbaseret undervisning	Regionen definerer ramme til simulation i forhold til hvilke faciliteter der er tilgængelige. Det er hensigtsmæssigt, at regionens uddannelsesansvarlige fungerer som facilitatorer.	1) At træne tekniske og ikke-tekniske færdigheder uden risici for patienten 2) At træne håndtering af sjældent forekommende kliniske situationer 3) At udvikle kompetencer i forhold til komplekse anæstesiforløb 4) At understøtte transfer mellem teori og klinisk praksis	Læringsområder og læringsmål defineres i landsdækkende uddannelsesprogram. Læringsområderne integreres med de ikke-tekniske færdigheder, som et væsentligt fokus i debriefing, der efterfølger simulationsscenarier.
Undervisning i den enkelte kliniske praksis*	Foregår lokalt i afdelingen og planlægges af den uddannelsesansvarlige.	Tilegnelse af færdigheder, viden og kompetencer der relaterer sig til den konkrete afdeling, dens patientkategorier, kirurgiske specialer og anæstesimetoder mv.	Indholdet defineres lokalt i forhold til den konkrete praksis.

*Undervisning i relation til den enkelte kliniske praksis, kan evt. konverteres til fælles undervisningsaktiviteter f.eks. på regionalt niveau, med henblik på opnåelse af den samlede uddannelses målopfyldelse

Lærings- og evalueringsmetoder i klinisk uddannelse

Portfolio

En portfolio anvendes som et systematisk lærings- og evalueringsredskab til at skaffe kursisten og alle involverede i det kliniske uddannelsesforløb overblik over kursistens uddannelsesaktiviteter. En portfolio skal danne baggrund for kursistens individuelle uddannelsesplan, og samler kursistens egne arbejder og skriftlige evalueringer indenfor en given tidsperiode. Indholdet i portfolioen bedømmes i forhold til uddannelsens fire kliniske perioder, og demonstrerer kursistens læringsudbytte ift. færdigheder, viden og kompetencer.

Klinisk kompetencevurdering

Klinisk kompetencevurdering er et lærings- og evalueringsredskab til at opnå og evaluere målopfyldelse i de kliniske perioder. Endvidere er Klinisk kompetencevurdering et styringsredskab for den kliniske uddannelsesplanlægning. Formålet er at konkretisere og systematisere den kliniske uddannelse indenfor udvalgte læringsområder, således at denne er ensartet, dokumenteret og på et højt fagligt niveau.

Læringsområderne udvælges, enten fordi læringsområdet er en kernekompetence i den anæstesiologiske sygepleje, eller fordi læringsområdet kan rumme risiko for alvorlige komplikationer ved et utilstrækkeligt kompetenceniveau. Klinisk kompetencevurdering medvirker således til at styrke patientsikkerheden, ligesom det kan ses som en støtte til kvalificering af uddannelsen på udvalgte områder.

I Klinisk kompetencevurdering arbejdes med to metoder, hvilke er kompetencekort og fokuserede praksisbeskrivelser. Det fremgår af det gældende landsdækkende uddannelsesprogram indenfor hvilke læringsområder, der arbejdes med henholdsvis kompetencekort og fokuserede praksisbeskrivelser.

Kompetencekort

Kompetencekort er en fastlagt struktur, der beskriver et læringsområde ved hjælp af de tre områder: færdigheder, viden og kompetencer. Kursist og vejleder arbejder målrettet med kortets indhold over en periode, hvor kursisten samtidigt dokumenterer en erfaringsopsamling. Arbejdet med et kompetencekort afsluttes med en kompetencevurdering, hvor vejlederen skifter rolle fra vejleder til bedømmer. Vejleder foretager en struktureret observation af kursistens kliniske praksis i en konkret patientsituation, og vurderer kvaliteten af de færdigheder kursisten demonstrerer. Efterfølgende skal kursisten demonstrere et tilstrækkeligt vidensniveau i forhold til kortets indhold og i forhold til argumentation for kliniske handlinger. Kursisten vurderes samlet i forhold til færdighed, viden og kompetencer indenfor læringsområdet.

Fokuseret praksisbeskrivelse

Kursist og vejleder arbejder med indholdet inden for et læringsområde. Kursisten vælger en patientsituation, som indeholder en relevant klinisk problemstilling i forhold til det aktuelle læringsområde. Herefter udarbejder kursisten en fokuseret praksisbeskrivelse, der inddrager tre dimensioner:

- Den anæstesiologiske sygepleje - patient og evt. pårørende
- Tværfagligt samarbejde
- Anvendelsen af kliniske retningslinjer

Der afholdes efterfølgende en refleksionssamtale, hvor kursist og vejleder gennem dialog, arbejder med problemstillingen med henblik på en dybere forståelse af den kliniske praksis.

I gennem arbejdet med fokuserede praksisbeskrivelser kombinerer kursisten kliniske erfaringer og teoretisk viden. Ved hjælp af refleksion øges kursistens bevidsthed om egen sygeplejepraksis, og kursisten ser nye handlemuligheder. Kursisten forholder sig således reflektivt til egen praksis.

Ikke-tekniske færdigheder

I uddannelsen lægges vægt på kommunikation og teamsamarbejde som væsentlige elementer i anæstesisygeplejerskens funktion. De ikke-tekniske færdigheder forstås som sociale og kognitive færdigheder, der anvendes sammen med tekniske færdigheder i den klinisk anæstesiologiske sygepleje.

I den kliniske uddannelse indgår de ikke-tekniske færdigheder i flere sammenhænge og både som lærings- og evalueringsobjekt. De ikke-tekniske færdigheder indgår som en del af:

- Den daglige vejledning i klinisk praksis
- Klinisk kompetencevurdering
- Den simulationsbaserede undervisning
- Målformuleringerne for de kliniske uddannelsesperioder
- Vurdering af ikke-tekniske færdigheder

Refleksions- og formidlingsopgave 1

Der afvikles to obligatoriske refleksions- og formidlingsopgaver i Specialuddannelsen. Den første refleksionsopgave tager udgangspunkt i klinisk praksis, hvor omdrejningspunktet er et selvoplevet patientforløb. Den anden refleksions- og formidlingsopgaver afvikles i relation til teorimodul 12, og er beskrevet på s. 30.

Formålet med refleksions- og formidlingsopgave 1 er at kursisten:

- Kobler indholdet på teoriuddannelsens basismoduler med klinisk praksis
- Ved hjælp af refleksion opnår læring i den anæstesiologiske praksis
- Analyserer og evaluerer egen praksis
- Opøver formidlingsevne skriftligt som mundtligt
- Har fokus på mulig kvalitetsudvikling af den anæstesiologiske sygepleje

Opgaven planlægges og udføres enten afslutningsvist i klinisk periode 1 eller i begyndelsen af klinisk periode 2. Retningslinjer for udarbejdelse og afvikling opgaverne er beskrevet i henholdsvis det kliniske uddannelsesprogram og det teoretiske uddannelsesprogram.

Evaluering i klinisk uddannelse

Evaluering i Specialuddannelsen ses som en kontinuerlig og systematisk proces til vurdering af planlægning, udførelse, evaluering og justering af kursistens færdigheder, viden og kompetencer i den kliniske uddannelse.

Afslutningsvis evalueres hver klinisk uddannelsesperiode i forhold til målformuleringerne. Evalueringen repræsenterer en helhedsvurdering sammensat af flere evalueringsresultater fremkommet ved anvendelse af flere metoder med forskellig indfaldsvinkel.

De obligatoriske evalueringsmetoder i klinisk uddannelse er:

Evalueringsredskab	Metode
Portefolie	Indsamling og dokumentation af alle uddannelsesaktiviteter
Kompetencekort	Direkte observation
Fokuserede praksisbeskrivelser	Retrospektiv metode der kombinerer teoretisk viden med kliniske handlinger
Vurdering af ikke-tekniske færdigheder	Direkte observation
Refleksions- og formidlingsopgave	Retrospektiv metode der kombinerer teoretisk viden med kliniske handlinger. Skriftlig formidling efterfulgt af dialog.

Forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler

Hver klinisk periode indledes med en gensidig forventningssamtale. Når kursisten bliver i samme afdeling ved opstart af en ny uddannelsesperiode, afvikles forventningssamtalen som et element af evalueringssamtalen for forrige periode.

Endvidere foretages midtvejs i hver klinisk periode en uddannelsessamtale. I regioner der organiserer den kliniske uddannelse i blokke på flere af regionens hospitaler, kan uddannelsessamtaler konverteres til evalueringssamtaler, således der i hver periode foretages en midtvejsevaluering.

Hver periode afsluttes med en evalueringssamtale med udgangspunkt i en skriftlig evaluering. Forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler afholdes af kursist, klinisk vejleder og den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske.

Formål med forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler

Det samlede mål for samtalerne er at:

- Koordinere og afstemme forventninger
- Synliggøre kursistens læringsstil
- Skabe overblik over gennemførte kompetencevurdering og planlægge nye
- Evaluere kompetenceniveau i forhold til uddannelsesperiodens målformuleringer
- Planlægge og justere tilrettelæggelse af kommende uddannelsesperiode
- Skabe kontinuitet i uddannelsen
- Skabe mulighed for udvikling
- Kursisten evaluerer de givne rammer for den kliniske uddannelse

Indhold i samtalerne

Indholdet i forventnings- og uddannelsessamtalen har primært et formativt sigte på at identificere muligheder og potentialer for udvikling af kursistens kompetenceniveau i forhold til færdigheder, viden og kompetencer. Endvidere anvendes samtalerne til en fremadrettet tilrettelæggelse af det videre kliniske uddannelsesforløb. I uddannelsessamtalen er der sekundært et summativt element, hvor der rettes opmærksomhed på kursistens kompetenceniveau i forhold til uddannelsesperiodens målformuleringer.

Evalueringssamtalen er primært en summativ evaluering af kursistens færdigheder, viden og kompetencer i forhold til målformuleringer for den konkrete uddannelsesperiode. Da målformuleringerne er struktureret således, at kun mål for det øgede kompetenceniveau i næste uddannelsesperiode er medtaget, er det væsentligt, at målformuleringer for de tidligere uddannelsesperioder inddrages i den enkelte evaluering.

Ved evalueringssamtalen præsenterer kursisten en skriftlig evaluering, der har to omdrejningspunkter, dels en selvevaluering i forhold til målformuleringerne for uddannelsesperioden og dels en evaluering af indhold og rammer for den kliniske uddannelsesperiode. I det landsdækkende uddannelsesprogram gives forslag til en struktur for, såvel kursistens selvevaluering som kursistens evaluering af indhold og rammer for uddannelsesperioden.

3. Den teoretiske uddannelse

Den teoretiske uddannelse består af ca. 200 timer i et forløb sideløbende med den kliniske uddannelse. Den teoretiske uddannelse begynder efter 3 måneders klinisk erfaring og er opdelt i moduler af 3-4 dage, den teoretiske uddannelse forløber over 9 måneder. I den teoretiske uddannelse afholdes der en obligatorisk skriftlig prøve bestående af multiple choice spørgsmål og essayopgaver som bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Teorimoduler

De første 10 teorimoduler er hovedsagelig af naturvidenskabelig karakter, begyndende med 4 basismoduler. Herefter følger moduler med fokus på specifikke anæstesiologiske problemstillinger og forløbet afsluttes med den teoretiske prøve, svarende til modul 10.

Teoriuddannelsen afsluttes med 2 moduler, som har fokus på kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde. I dette teoriforløb udarbejdes en refleksions- og formidlingsopgave, svarende til modul 12.

Modul 1 – 4: Basismoduler

Modulerne indeholder primært anatomi, fysiologi, farmakologi og monitorering.

- Modul 1 – 3 afvikles i sidste halvdel af klinisk periode 1
- Modul 4 afvikles i 1. måned i klinisk periode 2
- Dagene planlægges primært i moduler á 3 dage

Modulerne 5 – 9: Moduler med fokus på specifikke anæstesiologiske problemstillinger

- Afvikles i klinisk periode 2
- Dagene planlægges primært i moduler á 3 dage

Modul 10: Den landsdækkende Teoriprøve

Modul 11: Planlægges med fokus på kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde

- Afvikles i sidste måneder af klinisk periode 3
- Planlægges i moduler med mulighed til at arbejde med refleksions- og formidlingsopgaven.

Modul 12: Refleksions- og formidlingsopgave 2

- Afvikles i sidste måneder af klinisk periode 3

Modulernes indhold, formalia omkring afvikling af undervisning, og retningslinjer for udarbejdelse og afvikling af Refleksions og formidlingsopgave 2 er beskrevet mere detaljeret i det teoretiske uddannelsesprogram.

Mål for den teoretiske uddannelse

At kursisten

- Kan kombinere den tilegnede teoretiske viden med praktiske erfaringer, og prioritere og anvende relevant viden i forhold til problemområder indenfor det anæstesiologiske sygeplejefaglige område
- Tilegner sig viden om juridiske rettigheder og pligter i forhold til sin virksomhedsudøvelse som anæstesisygeplejerske

- Øger sine kundskaber og sin forståelse for oplevelser, reaktioner og mestringsstrategier hos patienter, pårørende og personale. Vægten ligger på at forstå fænomener i komplekse sammenhænge
- Udvikler sin selvforståelse og forbedrer sine kompetencer i forhold til mødet med mennesker i kritiske situationer
- Får indsigt i forskellige teorier og metoder for forskning og fagudvikling, herunder indsigt i anvendelse af forskningsresultater i klinisk praksis

Tilrettelæggelse og afvikling af den teoretiske uddannelse

Ansvar for udarbejdelse af Pensumbeskrivelse og den afsluttende landsdækkende teoriprøve samt bedømmelse af denne, varetages af det landsdækkende Pensum- og teoriprøveudvalg.

Den teoretiske leder er faglig ansvarlig for tilrettelæggelse og afvikling af den teoretiske uddannelse og de tilhørende prøver, samt løbende evalueringer.

Krav til lærerkræfter

Underviserne på den teoretiske uddannelse skal have sagkundskab i det anæstesiologiske speciale, have viden og overblik over uddannelsens teori og metode, samt det angivne teoretiske niveau.

Krav til teoretisk uddannelsesleder:

- Specialuddannet anæstesisygeplejerske
- Minimum 2 års klinisk erfaring inden for anæstesispecialet
- Indsigt i Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje
- Master- eller kandidatgrad

Anbefaling af undervisningsmetode

Det anbefales, at undervisningen i videst muligt omfang er problemorienteret med udgangspunkt i kursisternes hverdag i klinisk praksis. For at tilgodese dette anbefales case-orienteret undervisning i de emner hvor det er muligt. Underviserne bør forud for undervisningen have udarbejdet cases, som enten danner udgangspunkt for undervisningen eller benyttes til opsamling af emnet.

Der må gerne indlægges små tests i undervisningen.

Delprøve

Der afholdes en delprøve, hvis form og indhold består af en ½ prøve fra den tidligere teoriprøve. Formålet med delprøven er, at give kursisterne mulighed for at vurdere eget faglige standpunkt og dermed identificere egne indsatsområder.

Delprøven gennemgås efterfølgende i plenum af den teoretiske leder og repræsentation fra Pensumteoriprøveudvalget, hvoraf mindst en skal være speciallæge i anæstesiologi.

Landsdækkende individuel skriftlig teoretisk prøve

Teoriprøven afholdes lokalt i regionerne med tilstedeværelse af den teoretiske leder og en tilforordnet.

Ved for sent fremmøde kan kursisten ikke deltage i prøven, og prøven betragtes som et eksamensforsøg, dog ved ekstraordinære omstændigheder, der har karakter af force majeure kan prøven afvikles.

Teoriprøven bedømmes efter 7-trinsskalaen.

Bevis for gennemført teoretisk uddannelse

Der udstedes et landsdækkende bevis til kursisten for gennemført teoretisk uddannelse med karakter. Beviset udstedes både på dansk og engelsk.

Særlige prøvevilkår vedrørende teoriprøven

Der kan ansøges om forlænget eksamenstid til den teoretiske prøve, jf. den til enhver tid gældende Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser. Dette gælder kursister der har andet modersmål end dansk eller som har dokumenteret læse- eller skrivevanskeligheder, primært dysleksi. Kursister med dysleksi skal fremlægge dokumentation, og der kan i denne situation, ud over forlænget tid gives mulighed for at skrive på pc med stavekontrol. Ansøgningen skal søges og stiles til den teoretiske uddannelsesleder senest 1 måned før teoriprøvens afvikling.

Moduler med fokus på kvalitetsudvikling samt tværprofessionel koordinering og samarbejde

Teoriuddannelsen afsluttes med Modul 11 og Modul 12; moduler der har fokus på videnskabsteoretiske perspektiver indenfor den anæstesiologiske sygeplejepsikis, kritisk vurdering af videnskabelige undersøgelser, faglig argumentation, kommunikation, patientsikkerhed og kvalitetsudvikling, dokumentation samt etiske dilemmaer i sundhedsvæsenet.

Teoriundervisningen afsluttes med Modul 12, som er Refleksions- og formidlingsopgave 2.

Refleksions- og formidlingsopgave 2

Refleksions- og formidlingsopgave 2 har fokus på anæstesisygeplejerskens ansvars og funktionsområder.

Opgaven består af et skriftligt produkt som danner baggrund for en mundtlig formidling.

Mål for Refleksions- og formidlingsopgave 2

At kursisten kan demonstrere evne til:

- At redegøre for og vise forståelse af iagttagelser og reaktioner hos den anæstesiologiske patient, dennes pårørende og personale
- At analysere mødet og kommunikationen med mennesker i kritiske situationer
- At kunne inddrage forskellige videnskabelige perspektiver og kundskaber i anvendelse af forskningsresultater i den anæstesiologiske kliniske praksis
- At sætte fokus på kvalitetsudvikling og patientsikkerhed i klinisk praksis
- At træne faglig formidling

Opgaven er en gruppeopgave der planlægges og udføres i forbindelse med Modul 11. Hver gruppe tildeles vejledere i forbindelse med udarbejdelse og formidling af opgaven.

Den mundtlige formidling af opgaven foregår på en fælles regional temadag arrangeret af den teoretiske leder.

Retningslinjer for udarbejdelse og afvikling af Refleksions- og formidlingsopgaven er beskrevet i det teoretiske uddannelsesprogram.

Temadagen markerer afslutning af den teoretiske uddannelse.